

sætte sig paa et saa bestemt Standpunkt og søge det retfærdiggjort ved at paaberaabe sig sin Overbevisning, saa tror jeg, at det praktiske Resultat deraf vilde blive, at Lovkammer-systemet blev saa godt som ubrugeligt til dermed at fortsætte Lovgivningsvirksomheden.

Schøler: Jeg begjærede Ordet i Anledning af en Ytring af den høitærede Minister, da han sidst havde Ordet, idet han udtalte, at en saadan Minoritet kunde være fremkommen af hæderlige Grunde. Ja, det indrømmer jeg, og det udtalte jeg ogsaa før, da jeg havde Ordet. Jeg har ikke været blind for, at der vilde kunne være en saadan lille Minoritet, som det kunde gjøre Dndt, at den ikke kan komme til Orde. Men jeg ser ikke, hvorledes det er muligt her at give nogen bestemt Regel, og i saadanne Tilfælde vil jeg derfor villig indrømme, at Sagen ligger bedst i Ministerens Haand. Men jeg frygter for, at af de af mig nævnte personlige Grunde og Interesser vil der ofte komme en Minoritet tilstede, som vil virke forstyrrende. — Med Hensyn til at den ærede Ordfører har stillet sig saa bestemt her i denne Sag, at han siger, at han aldrig vil kunne fravige det Standpunkt, han har indtaget, saa tror jeg ikke, at det er godt saaledes at stille sig paa et saa bestemt Standpunkt og sige: Hertil og ikke længere; thi det skulde dog være underligt, om der imellem Medlemmerne af dette Thing og Medlemmerne af det andet Thing skulde være en saa stor Forskjellighed tilstede med Hensyn til Grundprinciperne, at det skulde være umuligt at komme til en Overenskomst om en saadan Sag. Jeg giver den høitærede Minister Ret, naar han siger, at der har været drevet stærkt paa denne Sag fra det andet Things Side; der har ganske vist i en ikke kort Række af Aar været drevet paa den; den har været bragt frem forskjellige Gange i det andet Thing, og at der i mange Aar har været et levende Dulle hos Menighederne om at faae Indflydelse paa, hvem der skal være deres Præst, er ligesaa vist. Sagen har ganske vist havt, som Ministeren sagde, en forunderlig Bevægelse og Vølgegang. Men skulde det saa anses for umuligt at faae denne Vølge-

gang til at gaa i en noget anden Retning? Den ærede Ordfører og jeg have jo tidligere i ikke saa Aar siddet sammen i det andet Thing, og vi have mange Gange, ja, jeg kan sige, som oftest, været enige (Ordføreren: Ja!). Den Gang kunde vi meget godt være enige med de Medlemmer af det andet Thing, som nu anses for at være i hel Modsetning til, hvad dette Thing vil. Skulde det derfor anses som umuligt ved Sagens fortsatte Behandling at kunne blive enige? Det kunde aldrig falde mig ind at anmode noget Medlem om at opgive sin Selvstændighed, det bør jo aldrig nogen Mand gjøre, der sidder her i Rigsdagen. — Men jeg tror, at der gives en Middelvei, at man nemlig vel kan holde paa sine Grundprinciper, men at man i flere Spørgsmaal ogsaa maa kunne give noget efter, saaledes at man kommer til en Overenskomst. — Selv om man har en fast Mening om den bedste Maade til at opnaa et vist Formaal paa, maa man da ikke, naar man ikke just kan opnaa det, som man anser for det absolut Bedste, spørge sig selv, om det Næstbedste da ikke ogsaa er et stort Fremskridt, og om man ikke, uden at opgive sin egen Overbevisning, dog kan give noget efter og rette sig noget efter Andres Meninger for dog at komme til et endeligt Resultat? Og dette Tilfælde, som vi her beskæftige os med, tror jeg er et saadant. Naar ethvert Medlem af Thinget vilde sætte sig paa den høie Helt og sige: Hertil vil jeg gaa og ikke længere, saa komme vi jo ingensteds, saa vil jo Lovgivningsværket standse, og det tror jeg sandelig ikke, at det burde i en saa vigtig Sag som denne. Jeg tror, at man paa alle Sider skulde søge at lempe sig lidt, saa vilde man dog mulig tilsidst kunne komme til en Overenskomst.

Ordføreren: Jeg havde ikke tænkt tiere at skulle tage Ordet, men jeg er nødt til lige over for de sidste to ærede Talere at gjøre en personlig Bemærkning. Det forholder sig fuldkomment rigtigt, at i det første Udkast, som fremkom fra min Haand i Kirkekommissionen, og som efter mange Forhandlinger og Forandringer maasse kan siges at ligge til Grund for nærværende Lovforslag, tænkte jeg mig Mu-